

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΟ ΜΟΝΑΧΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΡΟΟΔΙΤΙΣΣΗΣ
ΜΕ ΘΕΜΑ «ΗΜΩΝ ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ
ΕΝ ΟΥΡΑΝΟΙΣ ΥΠΑΡΧΕΙ»**

**Ὑπό τοῦ Μητροπολίτη Πάφου
κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.**

Μέσα στή λουσμένη ἀπό τό φῶς τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ περίοδο τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μας ἔτους, συγκεντρωθήκαμε καί πάλιν στήν Ἱερὰ Μονή Τροοδιτίσσης γιά τό Η' Μοναχικό μας Συνέδριο. Κι ἀφοῦ εὐχαριστήσαμε τόν Θεό μέ τήν Θεία Λειτουργία καί γι' αὐτή Του τή δωρεά, εὐχαριστῶ τώρα ἰδιαίτερα τόν Ἡγούμενο Τροοδιτίσσης κ. Ἀθανάσιο γιά τήν πρόσκληση καί τή φιλοξενία, καθὼς καί γιά τήν ἐτοιμασία τοῦ Συνεδρίου. Εὐχαριστῶ, ἐπίσης, τόν Ἀρχιμανδρίτη τῆς Μονῆς κ. Χριστόφορο, πού μαζί μέ τόν Ἡγούμενο ἀνέλαβαν καί φέτος, ὅπως καί κάθε χρόνο, τίς εἰσηγήσεις.

Ὅσοι ἀσχολούμαστε μέ τά ἐκκλησιαστικά μας κείμενα, εἶχαμε πολλές φορές τήν εὐκαιρία νά θαυμάσουμε τήν πλαστικότητα, ἀλλά καί τήν ἐκφραστικότητα τῆς ἐλληνικῆς μας γλώσσας. Ἡ γλῶσσα μας ἔχει τή δυνατότητα νά ὀνομάζει, ἀλλά ταυτόχρονα νά νοηματοδοτεῖ· νά περιγράφει ἐξωτερικά, ἀλλά συνάμα καί νά ἀναδεικνύει τήν οὐσία τῶν πραγμάτων.

Συνειδητοποίησα πλήρως αὐτήν τήν ἀλήθεια τίς τελευταῖες μέρες πού θά ἐτοίμαζα τό χαιρετισμό μου αὐτό γιά τό Συνέδριό μας, τό ὁποῖο θά ἀσχοληθεῖ μέ τό πολύ ἐνδιαφέρον θέμα: «Ἡμῶν τό πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει». Οἱ πρόγονοί μας, πρὶν τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ καί τό σωτηριῶδες ἔργο Του, πρὶν ἀκόμα τή φωτιστική χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κατάλαβαν ὅχι μόνο τήν ἀξία, ἀλλά καί τόν προορισμό τοῦ τελει-

ότερου επίγειου δημιουργήματος τοῦ Θεοῦ. Κι ἐνῷ ὅλες οἱ λατινογενεῖς γλῶσσες ἔδωσαν σ' αὐτό ὄνομα μέ ρίζα τό homo, πού τονίζει τήν χθόνια, τή γήινη προέλευσή του, οἱ Ἑλληνες τό ὀνόμασαν ἄνθρωπο, πού, ἀφοῦ ἄνω θρώσκει, εἶναι φυσικό καί τά ἄνω νά φρονεῖ καί τά ἄνω νά ἐπιδιώκει.

Κι ἂν οἱ μακράν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἄνθρωποι κατανόησαν αὐτήν τήν πραγματικότητα, πολύ περισσότερο ἐμεῖς, πού «ἀσφαλῶς κατέχομεν» τήν Ὁρθόδοξο πίστη, δέν θά πρέπει ποτέ νά ξεχνοῦμε οὔτε τήν ἀποστολή οὔτε τόν προορισμό μας.

Εἶναι γεγονός πώς μέ τήν πτώση τῶν πρωτοπλάστων καί τήν ἀκολουθήσασα ἀποστασία ἀπό τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ στόχος τῆς συνεχοῦς τελείωσης καί τῆς πρὸς τά ἄνω πορείας δυσκόλεψε. Ἡ ἄνωση πού δημιουργεῖ ὁ θεῖος ἔρωτας καί οἱ πνευματικές ἐφέσεις τοῦ ἀνθρώπου ἀντισταθμίζονται ἀπό τήν κάτωση τῶν παθῶν.

«Υπό μεριμνῶν καί πλούτου καί ἡδονῶν» ἐπηρεαζόμενος ὁ ἄνθρωπος χάνει πολλές φορές τόν προσανατολισμό καί τήν πορεία του. Τά θέλγητρα τοῦ κόσμου τούτου σάν ἄλλες Σειρῆνες τόν βγάζουν ἀπό τό δρόμο του. Καί τά φόδητρα τοῦ κόσμου, σάν ἄλλο μαγικό ραβδί τῆς Κίρκης τόν μεταμορφώνουν ἀπό ἐκζητητή τοῦ οὐρανοῦ σέ δέσμο τῆς γῆς. Ὅμως ὁ στόχος παραμένει ἀναλλοίωτος. Ἄν γιά χάριν τοῦ ἀνθρώπου ἐπλάσθη ὅλη ἡ δημιουργία, ἂν γι' αὐτόν ὁ ἴδιος ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ «σαρκί προσωμίλησε», μπορεῖ ἢ πρέπει αὐτός νά «φρονῇ τά ἐπὶ τῆς γῆς»;

Γι' αὐτό κι ὁ Ἀπ. Παῦλος εἶναι ξεκάθαρος. Γράφοντας στοὺς Κολοσσαεῖς, λέει: «Τά ἄνω φρονεῖτε, μή τά ἐπὶ γῆς» (Κολ. 3, 2). Καί στοὺς Φιλιππησίους, μέ ἄλλα λόγια, λέει τό ἴδιο πρᾶγμα, αὐτό πού θᾶναι τό θέμα τοῦ Συνεδρίου μας: «Ἡμῶν τό πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει» (Φιλιπ. 3, 20).

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, θέλοντας νά διδάξει τό ἀκροατήριό του, πώς δέν θά πρέπει νά ξεχνιέται καί νά προσκολλᾶται στά γήινα, λέει χαρακτηριστικά: «Μή εἴπῃς ἔχω τήνδε τήν πόλιν καί ἔχω τήνδε. Οὐκ ἔχει οὐδεὶς πόλιν. Ἡ πόλις ἄνω ἐστὶ» (Ε.Π. 52, 401).

Κι ὁ Μέγας Βασίλειος, στέλλοντας ἀπὸ τὴν Καισάρεια Χριστιανούς νέους στὴ φημισμένη σχολὴ τοῦ Λιβάνιου, φρόντιζε νὰ τοὺς προειδοποιεῖ: «Ἡμεῖς (οἱ Χριστιανοί) ἐπὶ μακρότερον προΐμεν ταῖς ἐλπίσι καὶ πρὸς ἑτέρου βίου παρασκευὴν ἅπαντα πράττομεν». Μπορεῖ δηλ. γιὰ τὸν «παρόντα βίο» νὰ εἶναι χρήσιμα καὶ ἡ μόρφωση καὶ πολλά ἄλλα πράγματα. Ἀλλὰ ἄλλος εἶναι ὁ προσανατολισμός μας, ἄλλοῦ εἶναι στραμμένες οἱ προσδοκίαι μας.

Πιστεύω πὼς κανένας λογικὸς ἄνθρωπος, πολὺ περισσότερο κανένας Χριστιανὸς δὲν θὰ ἀμφισβητεῖ τὰ πιὸ πάνω, τὴν ἀνώτερη δηλ. στόχευση καὶ τὸν ἀνώτερο προορισμό τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ δυσκολία ἐγκεῖται στὴν ἐπίτευξη, στὴν ὑλοποίηση τοῦ στόχου αὐτοῦ. Κι εἶναι, νομίζω, ἀρκούντως διαφωτιστικά τὰ ὅσα ὁ Χριστὸς ἔθεσε ὡς προϋποθέσεις γιὰ εἴσοδο στὴ βασιλεία του, πού ταυτίζεται μέ τὴν «ἐν οὐρανοῖς» πατρίδα μας.

Χωρὶς νὰ σημαίνει, ὅτι ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νὰ γίνεῖ τό ἔπαθλο τῶν ὑπολογισμῶν καὶ τῶν πράξεών μας, ἀφοῦ, ὅ,τι κι ἂν πράξουμε, πάλιν «δοῦλοι ἀχρεῖοι ἐσμέν», κι ὅ,τι ἐπιτυγχάνουμε ὀφείλεται στὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ, ἐν τούτοις ἀπ' ὅσους θέλουν νὰ εἰσέλθουν σ' αὐτήν, ἀπ' ὅσους θέλουν νὰ ἐκπληρώσουν τό «ἡμῶν τό πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει», ἀπαιτοῦνται, σύμφωνα μέ τὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ:

α) Πτωχεία πνεύματος», μέ τὴν ἔννοια ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ νιώθει τὴν εὐτέλειά του, τὴν κάθε εἶδους φτώχεια του μπροστὰ στὴ μεγαλωσύνη τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴν πού ἐπέδειξε ὁ Ἀβραάμ, πέφτοντας «ἐπὶ πρόσωπον» εἰς τὴν γῆν καὶ ἀναφωνώντας: «Ἐγὼ εἰμι γῆ καὶ σποδός». Αὐτὴν πού ἐπέδειξε κι ὁ Πέτρος, πέφτοντας στὰ γόνατα τοῦ Χριστοῦ καὶ λέγοντας: «Ἐξέλθε ἀπ' ἐμοῦ Κύριε, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς εἰμι ἐγώ». Χρειάζεται ἡ «πτωχεία πνεύματος», πού ἐπέδειξε κι ὁ Ἡσαΐας, ἀναφωνώντας: «ὦ τάλας ἐγώ». Μόνο ἔτσι ὁ ἄνθρωπος ἀνοίγει διὰ πλατα τίς πύλες τῆς ψυχῆς του στὴ χάρη τοῦ Θεοῦ.

β) Ἀπαιτεῖται ὕστερα καὶ ἀκακία, ἀθωότητα παιδιοῦ. Αὐτὴν ἐξύμνησε κι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς, λέγοντας: «Ἐάν μὴ στραφῇτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν

τῶν οὐρανῶν». Ἐνα παιδί πού δέν ἔχει ἰσοπεδωθεῖ ἀπό συμφέροντα καί ἀπαξίες τῆς ζωῆς αὐτῆς μπορεῖ νά βλέπει καθαρά καί εἶναι σέ θέση νά διακρίνει μεταξύ τοῦ αὐθεντικοῦ καί τοῦ κίβδηλου, τῆς ἀλήθειας καί τοῦ ψεύδους.

γ) Ἀπαραίτητη προϋπόθεση εἶναι ἀκόμα καί ἡ ὑπομονή στίς θλίψεις, στούς πειρασμούς καί στούς διωγμούς αὐτῆς τῆς ζωῆς. Ἡ προειδοποίηση τοῦ Χριστοῦ εἶναι ξεκάθαρη: «Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔξετε» καί «εἰ ἐμέ ἐδίωξαν καί ὑμᾶς διώξουσιν». Τό ἴδιο ξεκάθαρο καί ἡ ὑπόσχεσή Του: «Ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται».

δ) Ὑπάρχει ἀνάγκη, ὕστερα, ἀπαγκίστρωσης ἀπό ὅ,τιδήποτε κρατᾷ τόν ἀνθρωπο δέσμιον στή γῆ, ἀπ' ὅ,τι φαίνεται νά τοῦ προσφέρει ἀσφάλεια καί σιγουριά. Ἐάν εἶναι ἀλήθεια, ὅτι «ὅπου ἂν ᾖ ὁ θησαυρός ἡμῶν, ἐκεῖ ἐστι καί ἡ καρδιά ἡμῶν», εἶναι αὐτονόητη αὐτή ἡ ἀπαίτηση. Εἶναι γι' αὐτό τό λόγο πού σ' ὅποιο ζητοῦσε νά Τόν ἀκολουθήσει ὁ Χριστός ἔθετε ὡς ὄρο τό «ὑπάγε, πώλησόν σου τά ὑπάρχοντα καί διάδος πτωχοῖς». Μοναδική ἀσφάλεια γιά τόν ἐπίδοξο πολίτη τοῦ οὐρανοῦ εἶναι ὁ Θεός, «ὁ ἐγείρων τούς νεκρούς». Ἀκόμα καί πρόσωπα ἱερά πρέπει νά ὑποχωροῦν μπροστά στήν ἐκζήτηση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι «ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα» ὑπέρ τόν Χριστόν δέν Τοῦ εἶναι ἄξιος.

ε) Τέλος, ἀπαιτεῖται προπάντων «μετάνοια», ἀπάρνηση τοῦ πρότερου βίου καί ἀναγέννηση, χωρίς τήν ὁποία δέν μπορεῖ κανεῖς «ἰδεῖν τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». Σ' αὐτήν τήν προσπάθεια γιά ξεπέραςμα τῶν γήινων ἐμποδίων καί ἐπίτευξη τῶν στόχων τοῦ οὐράνιου πολιτεύματος, ἀπαιτεῖται συνεχῆς ἐγρήγορη διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ θέλουν τόν Χριστιανό ἀγρυπνο ἀγωνιστή ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων.

Ἡ οὐράνια πατρίδα, πρὸς τήν ὁποία ὅλοι ἀποβλέπουμε, μοιᾶζει μέ πολύτιμο μαργαρίτη, γιά τήν ἀπόκτηση τοῦ ὁποίου ἀξίζει τόν κόπο ὁ καθένας μας νά διαθέσει ὅ,τι ἔχει καί δέν ἔχει. Ὁ Χριστός δέν προσπάθησε νά στρώσει μέ τριαντάφυλλα ἕνα δρόμο, πού ἐκ τῶν πραγμάτων εἶναι γεμάτος μέ ἀγκάθια. Οὔτε καί

θέλησε νά δημιουργήσει ψευδαισθήσεις γιά τή δυσκολία τοῦ δρόμου, πού ὀδηγεῖ στή σωτηρία. Ἀντίθετα μᾶς προειδοποίησε, ὅτι «στενή καί τεθλιμμένη ἡ ὁδός ἡ ἀπάγουσα εἰς τήν ζωήν» καί ὅτι «διά πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τήν ζωήν». Μᾶς ἔδωσε, ὁμως, καί τό παρήγορο μήνυμα: «Θαρσεῖτε, ἐγώ νενίκηκα τόν κόσμον».

Μέ αὐτές τίς εἰσαγωγικές σκέψεις κηρύσσω τήν ἑναρξη τοῦ παρόντος Ἡ Μοναχικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τροοδίτισης. Εὐχαριστῶ τόν ἅγιο Ἡγούμενο καί τοὺς ἀδελφούς τῆς Μονῆς γιά τήν προετοιμασία τοῦ Συνεδρίου καί εἶμαι σίγουρος ὅτι μέ τίς εἰσηγήσεις καί τίς συζητήσεις, πού θά ἀκολουθήσουν, καθώς καί τήν ἐξαγωγή τῶν πορισμάτων τοῦ Συνεδρίου ὅλοι θά ὠφεληθοῦμε.